

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@ca.minjust.gov.ua,

themis@ca.minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань соціальної
політики та захисту прав ветеранів
Галині ТРЕТЬЯКОВІЙ**

**Щодо проєкту Закону
(реєстр. № 15172 від 13 квітня 2026 року)**

Шановна Галино Миколаївно!

Міністерство юстиції України у зв'язку з Вашим листом від 22 квітня 2026 року № 04-30/12-2026/90249 здійснило правову експертизу проєкту Закону України «Про сек'юритизацію та облігації з покриттям», реєстр. № 15172 від 13 квітня 2026 року (далі – проєкт Закону), внесеного на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Гетманцевим Д.О., Бондаренком О.В. та іншими, і в межах компетенції повідомляє таке.

1. Відповідно до статті 1 проєкту Закону цей Закон є профільним законодавством про ринки капіталу та визначає правові засади здійснення сек'юритизації та емісії облігацій з покриттям, вимоги до пулу сек'юритизованих активів та пулу покриття, а також особливості державного регулювання і нагляду за сек'юритизацією та емісією облігацій з покриттям.

Разом з тим проєктом Закону, на нашу думку, пропонується врегулювати деякі правовідносини щодо здійснення публічною адміністрацією адміністративної процедури. Наприклад, главою 8 проєкту Закону пропонується визначити порядок реєстрації стандартизованої транзакції із сек'юритизації. Зокрема, проєктом Закону запропоновано врегулювати порядок авторизації агента з верифікації стандартизованої сек'юритизації, який передбачає включення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія) зазначеного агента до Реєстру агентів з верифікації або відмову в його включенні, виключення особи, яка провадить діяльність агента з верифікації стандартизованої сек'юритизації, з Реєстру осіб, уповноважених провадити діяльність агента з верифікації стандартизованої сек'юритизації (статті 53, 54). Також проєктом Закону запропоновано визначити Комісію органом, що здійснює заходи правозастосування, в тому числі заходи впливу контрольного характеру (стаття 95).

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 67814/5344-1-26/7.3.4 від 11.05.2026

Підписувач Сугак Людмила Петрівна

Сертифікат 382367105294AF9704000000F08B0100F0112304

Дійсний з 02.07.2025 10:11:05 по 02.07.2026 10:11:05

У свою чергу звертаємо увагу, що базовим Законом України, який регулює відносини органів виконавчої влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, інших суб'єктів, які відповідно до закону уповноважені здійснювати функції публічної адміністрації, з фізичними та юридичними особами щодо розгляду і вирішення адміністративних справ шляхом прийняття та виконання адміністративних актів, є Закон України «Про адміністративну процедуру» (далі – ЗАП).

Враховуючи зазначене, а також з метою узгодження проєкту Закону з положеннями ЗАП та поширення дії останнього на відповідні правовідносини, які передбачається врегулювати проєктом Закону, пропонуємо доопрацювати проєкт Закону на предмет відображення в ньому норм, що відносять до прийняття, набрання чинності, оскарження в адміністративному порядку, виконання, припинення дії адміністративних актів, які є адміністративними актами в розумінні Закону України «Про адміністративну процедуру» та приймаються відповідно до цього Закону, регулюються Законом України «Про адміністративну процедуру» з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Звертаємо увагу, що у тексті проєкту Закону термін «анулювання», у разі коли він стосується адміністративного акта в розумінні ЗАП, потребує редакційного доопрацювання з метою узгодження з термінологією, якою оперує глава «Чинність та припинення дії адміністративного акта» ЗАП.

Також звертаємо увагу, що відповідно до ЗАП термін «скасування», у разі якщо йдеться про рішення адміністративного органу стосовно адміністративного акта, повинен вживатися в контексті рішень органу публічної адміністрації *за підсумками розгляду скарги в порядку адміністративного оскарження*.

3. У цілому до проєкту Закону щодо термінологічних конструкцій зазначаємо.

Щодо формулювань «*ім'я (у розумінні Цивільного кодексу України)*» та «*прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)*» слід звернути увагу, що обидва із пропонованих варіантів є можливими для використання, водночас терміни та поняття, що вживаються у нормативно-правовому акті, мають бути уніфіковані впродовж усього його тексту, тобто без використання синонімів та словосполучень, що мають подібне лексичне значення.

Щодо формулювання «*підприємства, установи, організації*» варто врахувати, що воно є застарілим та базувалося на положеннях Господарського кодексу України.

28 серпня 2025 року введено в дію Закон України № 4196-IX «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб» (далі – Закон № 4196).

Елементом реформи, запровадженої Законом № 4196, є внесення змін до законодавчих актів з метою вилучення з правового поля низки застарілих

організаційно-правових форм юридичних осіб. З огляду на зазначене більш сучасним підходом для позначення відповідних суб'єктів є застосування формулювання «юридичні особи».

При цьому слід зауважити, що зміст понять «суб'єкт господарювання державного сектору економіки» та «суб'єкт господарювання комунального сектору економіки», визначених у пунктах 36 та 37 цієї ж статті проєкту, вже охоплює всіх юридичних осіб, єдиним учасником (засновником) яких є держава або територіальна громада.

Отже, додаткове застосування застарілого формулювання «підприємства, установи та організації» у пункті 38, на наш погляд, не потребується.

Щодо формулювання «іноземні юридичні особи» варто зауважити, що Цивільний кодекс України (далі – ЦК) та Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» оперує визначенням «юридична особа, утворена відповідно до законодавства іноземної держави».

Стосовно використання словосполучення «анулювання погодження» варто зауважити, що Законом України від 10 жовтня 2024 року № 4017-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про адміністративну процедуру» (далі – Закон № 4017-IX) було внесено зміни до законодавчих актів України, зокрема до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків».

Законем 4017-IX було змінено регулювання відносин та процедуру *анулювання* і впроваджено процедуру *припинення дії*.

Таким чином, проєкт Закону потребує доопрацювання з урахуванням наведеного.

4. Пунктом 9 частини першої статті 2 проєкту Закону передбачається установити, що *договір про передачу* це договір купівлі-продажу або інший договір, відповідно до якого відбувається відступлення прав вимоги, що складають активи покриття, або фінансових активів, які включаються до пулу сек'юритизованих активів, на користь спеціалізованої платформи фінансування.

Частиною першою статті 33 проєкту Закону передбачається, що передача пулу сек'юритизованих активів на користь СПФ в рамках стандартизованої транзакції із традиційної сек'юритизації здійснюється на *підставі договору про передачу, який відповідає вимогам цього Закону та нормативно-правових актів Комісії* та є чинним у відносинах між оригінатором та СПФ та у відносинах з третіми особами.

Положеннями статті 38 проєкту Закону пропонується визначити вимоги до надавачів послуг у рамках стандартизованої транзакції із традиційної сек'юритизації, пунктом першим частини четвертої якої передбачити, що *нормативно-правовими актами Комісії встановлюються вимоги до договорів*

та інших правочинів у частині визначення умов, передбачених частиною першою цієї статті.

У контексті пропонованого варто зазначити таке.

Частиною першою статті 626 ЦК визначено, що договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості (частина перша статті 627 ЦК).

Відповідно до частини першої статті 628 ЦК зміст договору становлять умови (пункти), визначені на розсуд сторін і погоджені ними, та умови, які є обов'язковими відповідно до актів цивільного законодавства.

При цьому абзацами першим, другим статі 630 ЦК передбачено, що законом або договором може бути встановлено, що окремі умови договорів визначаються відповідно до типових умов договорів (типових договорів) та примірних договорів певного виду.

Кабінет Міністрів України, *органи державної влади*, уповноважені Кабінетом Міністрів України або законом, *можуть рекомендувати орієнтовні умови договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках – затверджувати типові договори.*

Згідно з пунктом 14 частини першої статті 2 проекту Закону *Комісією* для цілей Закону є Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Отже, *Комісія* як державний колегіальний орган, підпорядкований Президенту України, підзвітний Верховній Раді України (пункт 1 Положення про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку, затвердженого Указом Президента України від 23 листопада 2011 року № 1063/2011), вправі рекомендувати орієнтовні умови договорів (*примірні договори*), а у визначених законом випадках – затверджувати *типові договори*, а не визначати умови договорів своїми нормативно-правовими актами.

5. Главою 2 проекту Закону врегульовується правовий статус спеціалізованої платформи фінансування, порядок її створення та припинення.

Відповідно до частини першої статті 3 проекту Закону спеціалізована платформа фінансування (далі – СПФ) є юридичною особою приватного права, яка створена за законодавством України з метою здійснення сек'юритизації або емісії облігацій з покриттям та відповідає вимогам, встановленим законом та нормативно-правовими актами Комісії.

Встановлюється, що СПФ є окремою організаційно-правовою формою не підприємницьких товариств (частина друга статті 3), а також що *найменування СПФ має містити словосполучення «спеціалізована платформа фінансування»* (частина четверта статті 3 проекту Закону).

Водночас зауважуємо, що статтею 90 ЦК вже встановлено, що юридична особа повинна мати своє найменування, яке містить інформацію про її організаційно-правову форму та назву.

Крім того, згідно із статтею 16 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» найменування юридичної особи повинно містити інформацію про її організаційно-правову форму (крім державних органів, органів місцевого самоврядування, органів влади Автономної Республіки Крим, державних, комунальних організацій, закладів, установ, а також випадку, передбаченого абзацом другим цієї частини) та назву. Організаційно-правова форма юридичної особи визначається відповідно до закону.

У зв'язку з цим пропонуємо розглянути доцільність виключення частини четвертої статті 3 проекту Закону з метою уникнення повтору нормативних положень, визначених раніше прийнятими актами, а також зменшення надмірного навантаження на положення нормативно-правового акта.

6. Частиною третьою статті 4 проекту передбачається, що не може бути засновником СПФ:

1) фізична особа, яка є громадянином або податковим резидентом, або місцем постійного проживання якої є держава, що здійснює збройну агресію проти України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про оборону України»;

2) юридична особа, яка зареєстрована відповідно до законодавства держави, що здійснює збройну агресію проти України у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про оборону України», або є податковим резидентом такої держави, або має місцезнаходження в такій державі, або зареєстрована на тимчасово окупованій території України.

З метою всебічного охоплення та визначення юридичних осіб, пов'язаних з державою-агресором, на нашу думку, доцільно розглянути можливість доповнення відповідного положення проекту Закону таким критерієм, як юридичні особи, створені та зареєстровані відповідно до законодавства України, кінцевим бенефіціарним власником, членом або учасником (акціонером), якої є Російська Федерація, громадянин Російської Федерації, крім того, що проживає на території України на законних підставах, або юридична особа, створена та зареєстрована відповідно до законодавства Російської Федерації.

7. Частиною дев'ятою статті 4 проекту Закону пропонується визначити, що статутний капітал СПФ не формується. Після завершення процедури створення СПФ у її засновника(-ів) не виникає жодних корпоративних прав чи інших прав або вимог у зв'язку із створенням СПФ, крім тих, які прямо передбачені законом або нормативно-правовими актами Комісії.

На нашу думку, припис цієї норми побудовано у невдалий спосіб, оскільки використання абсолютного заперечного займенника «жодних» у поєднанні з відсилочною конструкцією «крім тих, які прямо передбачені...» створює

логічну суперечність та правову невизначеність. Так, заперечуючи наявність будь-якого правового зв'язку засновника з СПФ, норма водночас припускає його наявність у межах винятків.

8. Частиною другою статті 8 проєкту Закону пропонується визначити, що перша редакція статуту СПФ підписується її засновником(-ами). Водночас проєкт Закону не містить положень щодо правил оформлення наступних редакцій установчого документа.

9. Частиною п'ятою статті 9 проєкту Закону визначено, що рішення загальних зборів засновників приймаються *простою більшістю від числа присутніх засновників*.

Відповідно до частини дванадцятої цієї статті рішення колегіального виконавчого органу СПФ *приймаються простою більшістю голосів присутніх голови та членів*, якщо більша кількість голосів не передбачена статутом СПФ.

Аналіз наведених приписів фактично свідчить, що у разі присутності на загальних зборах засновників чи засіданні виконавчого органу лише одного засновника/члена його голос і становитиме таку більшість. На нашу думку, такий підхід не видається вдалим.

При цьому варто враховувати, що положення частини другої статті 98 та частини другої статті 99 ЦК визначають, що рішення загальних зборів або колегіального виконавчого органу приймаються *простою більшістю від числа учасників* юридичної особи/виконавчого органу, якщо інше не встановлено установчими документами або законом.

10. Статтею 50 проєкту Закону, яка має назву «Повідомлення про стандартизовану транзакцію із сек'юритизації та *Реєстр стандартизованих транзакцій із сек'юритизації*», передбачається застосування Реєстру стандартизованих транзакцій із сек'юритизації.

Також положеннями проєкту Закону, зокрема, статтями 51–54, передбачається застосування *Реєстру осіб, уповноважених проводити діяльність агента з верифікації стандартизованої сек'юритизації* (далі – Реєстр агентів з верифікації).

Статтею 69 проєкту Закону, яка має назву «*Реєстр активів покриття*», пропонуються положення щодо створення та ведення вказаного реєстру.

У зв'язку з цим до проєкту Закону в частині застосування вказаних реєстрів варто звернути увагу, що правові, організаційні і фінансові засади створення та функціонування публічних електронних реєстрів визначає Закон України «Про публічні електронні реєстри» (далі – Закон про реєстри), відповідно до частини першої статті 1 якого дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають у сфері публічних електронних реєстрів під час створення, ведення, взаємодії, адміністрування, перетворення, модифікації та припинення публічних електронних реєстрів.

Частиною другою статті 3 Закону про реєстри встановлено, що ведення усіх реєстрів, за допомогою яких органи державної влади, органи місцевого самоврядування, саморегулівні організації, юридичні особи публічного права,

їх посадові особи, інші уповноважені законом особи здійснюють збирання, оброблення та поширення офіційної інформації про передбачені цим Законом та іншими законами об'єкти реєстрів, здійснюється в електронному вигляді відповідно до вимог цього Закону, законів або інших актів законодавства, згідно з якими вони створені, та є публічними електронними реєстрами.

Відповідно до пункту 12 частини першої статті 2 Закону про реєстри *публічний електронний реєстр (реєстр, кадастр, реєстр тощо) – це інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення реєстрових даних та надання реєстрової інформації.*

Крім того, частиною третьою статті 4 Закону про реєстри встановлено, що виключно законом або іншим актом законодавства, згідно з яким створено реєстр, *визначаються відомості, зазначені у частині другій статті 26 цього Закону* (крім випадків, визначених статтями 40 і 41 цього Закону).

З огляду на те, що зазначені реєстри запроваджуються вказаним проектом Закону, відомості, які зазначені у частині другій статті 26 Закону про реєстри мають бути предметом Закону, яким вони створені.

Водночас проведений аналіз положень проекту Закону *не виявив в ньому всіх необхідних відомостей*, які мають визначатися щодо вказаних реєстрів відповідно до вимог *пункту 12 частини першої статті 2 та частини другої статті 26 Закону про реєстри*, що не забезпечує завершеності механізму правового регулювання та дотримання вимог вищезазначеного Закону.

11. Частинами другою, третьою статті 53 проекту Закону пропонується, що у разі внесення змін до інформації та/або документів, поданих відповідно до частини першої цієї статті, або будь-яких інших змін, що можуть вплинути на оцінку відповідності агента з верифікації вимогам законодавства, особа, яка провадить діяльність агента з верифікації, зобов'язана повідомити про це Комісію у порядку та строки, встановлені нормативно-правовими актами Комісії, *офіційним каналом зв'язку*.

Крім того, частини третя, п'ята статті 53, частина третя статті 54, частина п'ята статті 61, частини друга, третя, п'ята статті 88, частина друга статті 89 проекту Закону також використовують слова *«офіційний канал зв'язку»*.

У контексті наведеного варто зазначити, що проект Закону в частині використання вказаних слів не враховує, що Закон України «Про електронні комунікації», який визначає правові та організаційні основи державної політики у сферах електронних комунікацій, не застосовує вказане поняття.

Натомість зазначений Закон оперує та надає визначення таким поняттям, як:

«електронна комунікація», згідно з яким це передавання та/або приймання інформації незалежно від її типу або виду у вигляді електромагнітних сигналів за допомогою технічних засобів електронних комунікацій;

«технічні засоби електронних комунікацій», згідно з яким це обладнання, у тому числі із встановленим програмним забезпеченням, станційні та лінійні

спороди, призначені для організації електронних комунікаційних мереж (пункти 28, 130 частини першої статті 2 цього Закону).

12. Частиною третьою статті 53 проєкту Закону пропонується встановити, що Комісія протягом 20 робочих днів з дня отримання заяви про включення до Реєстру агентів з верифікації разом з документами та інформацією повідомляє юридичну особу, яка має намір провадити діяльність агента з верифікації, офіційним каналом зв'язку про підтвердження отримання повного переліку документів, передбачених законодавством, із зазначенням контактної інформації (ім'я (у розумінні Цивільного кодексу України), посада, номери засобів зв'язку) посадової особи (далі – по тексту).

Також частина третя статті 61, частина третя статті 88 проєкту Закону використовують слова «номери засобів зв'язку».

Крім того, підпунктом 14 пункту 5 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону пропонується внести зміни до статті 18 Закону України «Про споживче кредитування» шляхом доповнення новою частиною п'ятою, яка застосовує формулювання «інформацію для здійснення зв'язку – номер телефону, адресу, адресу електронної пошти».

У зв'язку з наведеним варто зазначити, що застосування у проєкті Закону слів «номери засобів зв'язку» та формулювання «інформацію для здійснення зв'язку – номер телефону, адресу, адресу електронної пошти», на нашу думку, є некоректним, з огляду на положення Закону України «Про електронні комунікації», який не оперує та не містить визначення таких понять, як «номери засобів зв'язку» та «зв'язок».

Натомість вказаний Закон визначає, що контактними даними є номери телефону, факсу, електронна адреса, адреса офіційної сторінки в мережі Інтернет (за наявності) (пункт 5 частини третьої статті 16).

13. Частиною другою статті 65 проєкту Закону пропонується визначити, що суб'єкт господарювання державного або комунального сектору економіки, права вимоги до якого включаються до складу пулу покриття, має відповідати критеріям, зокрема такий суб'єкт повинен підлягати *нагляду з боку відповідного органу державної влади*.

На нашу думку, вказаний припис потребує уточнення з огляду на принцип правової визначеності. Формулювання «*підлягає нагляду з боку відповідного органу державної влади*» є надто широким та не дозволяє встановити, про який саме нагляд йде мова та який орган державної влади є *відповідним*.

14. Частиною другою статті 66 проєкту Закону пропонується передбачити, що *майно, яке становить предмет обтяження, що забезпечує права вимоги, визначені в частині першій цієї статті, має відповідати таким вимогам:*

1) *якщо предметом обтяження є фізичний актив забезпечення, то його оцінка може бути проведена на підставі загальноприйнятих стандартах оцінки для відповідного типу майна;*

2) *якщо предметом обтяження є фінансовий актив, то боржником за таким фінансовим активом є банк, інша кредитна установа, держава,*

Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласна, міська, селищна або сільська рада.

Аналіз зазначеної норми вказує на ряд недоліків, які матимуть негативний вплив на можливість її правозастосування з огляду на таке.

Абзац перший частини другої згаданої статті вказує на те, що норма передбачатиме обумовлення певних вимог для поставлених законодавцем цілей, однак зміст як першого, так і другого пункту цієї частини не містять жодних положень, які б визначали ці вимоги.

Більше того, нормативне наповнення зазначених пунктів становить непов'язані між собою приписи, оскільки пункт перший обумовлює певні особливості оцінки фізичного активу, тоді як пункт другий визначає, хто саме може бути боржником за фінансовим активом.

З огляду на зазначене пропонуване виглядає нелогічним, оскільки положення норми не узгоджуються між собою, а їх зміст не відповідає назві статті, що своєю чергою потребує комплексного доопрацювання.

15. Статтею 67 проекту Закону передбачається унормувати *вимоги до оцінки майна, що є предметом забезпечення*, та передбачити таке.

Якщо предметом застави, іпотеки або іншого забезпечувального обтяження за активом покриття є фізичний актив забезпечення, на момент включення відповідного активу покриття до складу пулу покриття, має існувати актуальна незалежна оцінка відповідного фізичного активу забезпечення.

Незалежна оцінка має бути проведена суб'єктом оціночної діяльності відповідно до законодавства про оцінку майна.

Під час проведення незалежної оцінки суб'єкт оціночної діяльності зобов'язаний задокументувати оцінку у прозорий та чіткий спосіб та скласти звіт про оцінку майна з дотриманням законодавства про оцінку майна.

Емітент облігацій з покриттям зобов'язаний забезпечувати моніторинг та актуалізацію оцінки вартості відповідного фізичного активу забезпечення.

Інші вимоги до проведення оцінки відповідно до цієї статті встановлюються нормативно-правовими актами Комісії.

У контексті наведеного варто враховувати, що правові засади здійснення оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності в Україні, її державного та громадського регулювання, забезпечення створення системи незалежної оцінки майна з метою захисту законних інтересів держави та інших суб'єктів правовідносин у питаннях оцінки майна, майнових прав та використання її результатів визначає Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні».

Стаття 9 Закону передбачає особливості методичного регулювання оцінки майна, яке здійснюється у відповідних нормативно-правових актах з оцінки майна: положеннях (національних стандартах) оцінки майна, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, методиках та інших нормативно-правових актах, які розробляються з урахуванням вимог положень

(національних стандартів) і затверджуються Кабінетом Міністрів України або Фондом державного майна України.

Розроблення нормативно-правових актів з оцінки майна здійснюється на засадах міжнародних стандартів оцінки. До їх розроблення Фонд державного майна України залучає інші органи державної влади, саморегульвні організації оцінювачів, найбільш авторитетних оцінювачів, наукові та інші установи.

16. Абзацом четвертим частини четвертої статті 110 проєкту Закону пропонується визначити, що *авторизована електронна система* – це авторизований Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку програмно-технічний комплекс Центрального депозитарію цінних паперів, що відповідає встановленим нею вимогам та забезпечує ідентифікацію і реєстрацію власників цінних паперів (їх представників) для участі у зборах, отримання документів, з якими власники цінних паперів можуть ознайомитися під час підготовки до зборів, голосування бюлетенем та взяття участі в обговоренні з питань порядку денного, підбиття підсумків голосування з питань порядку денного зборів, а також реалізацію інших функцій, визначених законодавством.

Абзацом третім частини другої статті 111 проєкту Закону пропонується встановити, що ідентифікація та реєстрація власника облігацій, кредитних нот (його представника) для участі у зборах здійснюються в авторизованій електронній системі за допомогою кваліфікованого електронного підпису або засобів електронної ідентифікації, що мають високий рівень довіри, відповідно до вимог Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», у порядку, встановленому Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Пропоновані проєктом Закону положення в частині використання слова «ідентифікація» у відповідному відмінку не враховують термінологію Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», який застосовує та надає визначення терміна «електронна ідентифікація», згідно з яким це процес використання ідентифікаційних даних особи в електронній формі, які однозначно визначають фізичну, юридичну особу або уповноваженого представника юридичної особи (пункт 11 частини першої статті 1).

17. Як зазначено у пояснювальній записці, положення проєкту Закону спрямовані на розширення можливостей для залучення фінансовими установами капіталу, створення нових довгострокових фінансових інструментів, розвитку іпотечного кредитування, зниження вартості кредитних ресурсів та залучення іноземних інвестицій в українську економіку.

Прикінцевими та перехідними положеннями проєкту Закону задля реалізації його завдань передбачено внесення змін до низки законодавчих актів, у тому числі до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (далі – Закон).

Йдеться, зокрема, про доповнення статті 31² Закону, що регулює особливості державної реєстрації прав у результаті вчинення нотаріальних дій з нерухомим майном, об'єктом незавершеного будівництва, майбутнім об'єктом нерухомості новою частиною десятою, якою пропонується встановити, що *«вимоги цієї статті щодо державної реєстрації прав одночасно із вчиненням відповідної нотаріальної дії не поширюються на державну реєстрацію переходу прав іпотекодержателя до спеціалізованої платформи фінансування за іпотекою, що включається до пулу сек'юритизованих активів за транзакцією із традиційної сек'юритизації за умови, що оригінатор при цьому призначається управителем фінансових активів, або до пулу покриття при здійсненні емісії облігацій з покриттям. У разі неплатоспроможності оригінатора або його заміни в якості управителя фінансових активів, неплатоспроможності емітента облігацій з покриттям або призначення спеціального адміністратора відповідні зміни мають бути зареєстровані протягом п'яти робочих днів»*.

При вирішенні питання про доцільність такого правового регулювання необхідно враховувати таке.

Стаття 12 проекту Закону та інші його положення не передбачають для договору про передачу пулу сек'юритизованих активів або активів покриття на користь спеціалізованої платформи фінансування обов'язкового нотаріального посвідчення, хоча він і може бути посвідченим за бажанням сторін такого договору.

Стаття 3 Закону відносить одночасність вчинення нотаріальної дії з нерухомим майном, об'єктом незавершеного будівництва, майбутнім об'єктом нерухомості та державної реєстрації прав до загальних засад державної реєстрації.

Разом з тим частина перша статті 31² Закону імперативно встановлює, що державна реєстрація прав у результаті вчинення нотаріальної дії з нерухомим майном, об'єктом незавершеного будівництва, майбутнім об'єктом нерухомості, *що має наслідком набуття, зміну чи припинення речових прав, їх обтяжень одночасно із вчиненням такої нотаріальної дії*, проводиться нотаріусом, яким вчинено відповідну нотаріальну дію, крім випадків, передбачених цією статтею.

Тобто принцип одночасності вчинення нотаріальної дії та проведення державної реєстрації застосовується не в усіх випадках, а лише тоді, коли має місце набуття, зміна чи припинення речових прав, обтяжень речових прав саме в момент вчинення нотаріальної дії.

Згідно з положеннями проекту Закону у разі призначення особи управителем фінансових активів в момент вчинення відповідної нотаріальної дії не відбуватиметься саме набуття, зміна чи припинення речових прав.

За цих умов відповідні положення, якими пропонується доповнити статтю 31² Закону, а також термінологічні доповнення частини другої статті 2 Закону, втрачають сенс.

У зв'язку з цим підпункт 7 пункту 5 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» проєкту Закону пропонуємо виключити.

Висловлюємо також застереження до частини п'ятої статті 33 проєкту Закону, відповідно до якої *«якщо до початку розміщення сек'юритизаційних облігацій у рамках стандартизованої транзакції із традиційної сек'юритизації не були здійснені реєстрація та/або внесення змін до відповідних записів у Державному реєстрі обтяжень рухомого майна, Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та/або інші дії, необхідні для забезпечення чинності передачі фінансових активів у відносинах між оригінатором та СПФ та у відносинах з третіми особами, то така реєстрація, внесення змін до записів та/або інші дії здійснюються у найкоротший розумний строк, але в будь-якому випадку не пізніше ніж протягом 3 робочих днів з дати настання будь-якої з таких обставин (що має бути передбачено договором про передачу):*

- 1) суттєвого погіршення фінансового стану оригінатора;*
- 2) неплатоспроможності оригінатора;*
- 3) триваючого порушення оригінатором своїх зобов'язань за договором про передачу».*

Слід зауважити, що визначення триденного строку для проведення у відповідних випадках реєстраційних дій не узгоджується з частиною другою статті 19 Закону, яка передбачає, що державна реєстрація права власності та інших речових прав проводиться у строк, що не перевищує п'яти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви в Державному реєстрі прав.

18. З набранням чинності 21 жовтня 2019 року Кодексом України з процедур банкрутства (далі – КУЗПБ) арбітражним керуючим є фізична особа, яка отримала свідоцтво *про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого* та інформація про яку внесена до Єдиного реєстру арбітражних керуючих України.

Згідно з частиною першою статті 2 КУЗПБ провадження у справах про банкрутство регулюється КУЗПБ, Господарським процесуальним кодексом України (далі – ГПКУ), іншими законами України.

Частиною першою статті 6 КУЗПБ передбачено, що відповідно до КУЗПБ щодо боржника – юридичної особи застосовуються такі судові процедури: розпорядження майном боржника, санація боржника, ліквідація банкрута. Водночас положення КУЗПБ не містять терміну «процедура відновлення платоспроможності».

Відповідно до частини першої статті 176 ГПКУ встановлено, що за відсутності підстав для залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви чи відмови у відкритті провадження суд *відкриває провадження у справі* протягом п'яти днів з дня надходження позовної заяви. Також частиною п'ятою статті 39 КУЗПБ встановлено, що за результатами розгляду заяви про відкриття провадження у справі та відзиву боржника господарський суд постановляє ухвалу *про відкриття провадження у справі про банкрутство*.

З метою приведення термінології проєкту Закону у відповідність до положень КУЗПБ вважаємо за доцільне:

1) у підпункті «б» пункту 19 частини першої статті 2 проєкту Закону слова «набрання законної сили рішенням господарського суду, а саме ухвалою про відкриття провадження у справі про банкрутство або ухвалою про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи, фізичної особи-підприємця» замінити словами «відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність)»;

2) у пункті 4 частини першої статті 85 проєкту Закону слова «(розпорядником майна, керуючим санацією, ліквідатором)» виключити;

3) у частині першій статті 119 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» (далі – Закон про ринки), запропонованій проєктом Закону (підпункт 8 пункту 5 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення»), слова «порушенням провадження» замінити словами «*відкриттям провадження*»;

4) у частині третій статті 121 Закону про ринки, запропонованій проєктом Закону, слова «процедури відновлення платоспроможності та банкрутства боржника» замінити словами «*процедур, передбачених Кодексом України з процедур банкрутства*»;

5) у пункті першому частини другої статті 122 Закону про ринки, запропонованій проєктом Закону, слова «процедури відновлення платоспроможності, банкрутства» замінити словами «*процедур, передбачених Кодексом України з процедур банкрутства*».

19. Проєктом Закону пропонується викласти пункт 1 частини першої статті 2 Закону про ринки в такій редакції: «1) *адміністратор за випуском облігацій, кредитних нот* (далі – адміністратор) – юридична особа, яка діє від свого імені та в інтересах власників випуску звичайних корпоративних облігацій, облігацій внутрішніх місцевих позик, облігацій міжнародних фінансових організацій або кредитних нот відповідно до законодавства, договору про призначення адміністратора, проспекту цінних паперів (рішення про емісію цінних паперів) та рішень зборів власників відповідних цінних паперів».

Крім того, проєктом Закону пропонується доповнити Закон про ринки положеннями, що урегульовують *повноваження адміністратора*, до яких належить право від свого імені та виключно в інтересах власників облігацій, кредитних нот брати участь у провадженнях у справах про банкрутство емітента та осіб, які надають забезпечення за облігаціями, кредитними нотами, у випадках, передбачених Законом про ринки (стаття 118); виступати кредитором у провадженнях у справах про банкрутство боржника, який є емітентом облігацій, кредитних нот або особою, яка надає забезпечення за облігаціями, кредитними нотами (стаття 120), подавати від свого імені заяви про відкриття провадження у справі про банкрутство боржника, який має зобов'язання за облігаціями, кредитними нотами, заявляти грошові вимоги,

виступати стороною у таких справах про банкрутство, голосувати від свого імені на комітеті кредиторів з питань визнання боржника, який має зобов'язання за облігаціями, кредитними нотами, банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури (стаття 121).

Пунктом 5 частини другої статті 118 Закону про ринки, запропонованої проектом Закону, адміністратор зобов'язаний забезпечувати перерахування на рахунок Центрального депозитарію цінних паперів, відкритий у Національному банку України, коштів, отриманих у процесі стягнення заборгованості з емітента облігацій, кредитних нот та/або особи, яка надає забезпечення за облігаціями, кредитними нотами або в процедурі їх банкрутства або ліквідації, якщо такі кошти виплачуються в національній валюті, або на рахунки, відкриті Центральним депозитарієм цінних паперів в інших банках, у тому числі іноземних, що відповідають критеріям, встановленим Національним банком України, якщо такі кошти виплачуються в іноземній валюті, з метою подальшого перерахування таких коштів згідно з вимогами законодавства.

Водночас положеннями КУЗПБ врегульовано участь *адміністратора за випуском облігацій* в процедурі банкрутства щодо подання ним заяви з вимогами до боржника (стаття 45 КУЗПБ), особливості реалізації прав адміністратора за випуском облігацій як кредитора, розподіл виплат, отриманих адміністратором за випуском облігацій у ході процедур банкрутства боржника (стаття 93¹ КУЗПБ).

Також в тексті проекту Закону вживаються терміни «адміністратор за випуском облігацій з покриттям», «адміністратор за випуском облігацій», «адміністратор за випуском сек'юритизаційних цінних паперів».

Враховуючи вищевикладене, вбачається за необхідне доопрацювати положення проекту Закону щодо врегулювання питання здійснення адміністратором відповідних повноважень у справі про банкрутство, а також здійснити уніфікацію термінології.

Крім того, статтею 82 проекту Закону передбачено, що з метою захисту прав та інтересів власників облігацій з покриттям у випадку неплатоспроможності емітента облігацій з покриттям для організації управління програмою облігацій з покриттям призначається *спеціальний адміністратор*. Зазначене положення кореспондується із запропонованими проектом Закону «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо врегулювання правовідносин зі здійснення сек'юритизації та емісії облігацій з покриттям», реєстр. № 15174 від 13 квітня 2026 року, внесеним на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Гетманцевим Д.О. та іншими (далі – проект Закону № 15174), положеннями статті 93⁴ КУЗПБ.

При цьому проект Закону та проект Закону № 15174 не містять положень щодо визначення поняття «спеціальний адміністратор», а також конкретизованого регулювання його взаємодії під час виконання ним своїх

повноважень з адміністратором та арбітражним керуючим, у зв'язку з чим запропоновані норми потребують системного доопрацювання.

20.3 метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності пропонуємо врахувати такі пропозиції:

- частину третю статті 4 проєкту Закону доповнити новими пунктами 3 та 4 такого змісту:

«3) є особою, стосовно якої застосовано санкції відповідно до Закону України «Про санкції»;

4) є юридичною особою, засновниками (учасниками) якої є фізичні та юридичні особи стосовно яких (кінцевих бенефіціарних власників яких) застосовано санкції відповідно до Закону України «Про санкції», а також пов'язані з ними особи.»;

- у частині другій статті 78:

1) у пункті 7 слово «юридична» виключити;

2) після пункту 7 доповнити новим пунктом 8 такого змісту:

«8) є юридичною особою, засновниками (учасниками) якої є фізичні та юридичні особи стосовно яких (кінцевих бенефіціарних власників яких) застосовано санкції відповідно до Закону України «Про санкції», а також пов'язані з ними особи.».

У зв'язку з цим пункти 8-12 вважати відповідно пунктами 9-13;

3) у пункті 9 слово «юридична» виключити;

- у частині другій статті 83:

1) пункт 3 викласти у такій редакції:

«3) є особою, стосовно якої застосовано санкції відповідно до Закону України «Про санкції»;

2) після пункту 3 доповнити новим пунктом 4 такого змісту:

«4) є юридичною особою, засновниками (учасниками) якої є фізичні та юридичні особи стосовно яких (кінцевих бенефіціарних власників яких) застосовано санкції відповідно до Закону України «Про санкції», а також пов'язані з ними особи.».

У зв'язку з цим пункти 4-9 вважати відповідно пунктами 5-10;

3) у пункті 5 слово «юридична» виключити.

Разом з тим з огляду на положення проєкту Закону, які стосуються функціонування фінансових ринків, а також враховуючи правовий статус і повноваження Національного банку України та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР), визначені законодавством, проєкт Закону потребує висловлення позиції Національним банком та НКЦПФР.

З повагою

**Заступник Міністра
з питань європейської інтеграції**

Людмила СУГАК